

Деловодител на СЕМ

 Invalid signature

X РД-20 04-00-1/30.05.2025

Изходящ №

Signed by: MARIYA VASILEVA OVCHAROVA

ДО

Georgi Ganchev, DG JUST, C1 – Rule of Law
Tomás Garcia, SG, E1 – Rule of Law and Anti-corruption
Julia Schulte and Madalina Luca, DG BUDG, Rule of Law Conditionality Mechanism

ел. поща: Georgi.GANCHEV@ec.europa.eu

Относно: допълнителна информация във връзка с проведената на 21 март 2025 година онлайн среща

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Съветът за електронни медии, като благодари за проведената дискусия във връзка с подготовката на шестия годишен Доклад за върховенството на правото и предоставената възможност за допълнителни бележки по обсъжданите теми, би искал да насочи вниманието Ви върху следното:

Относно бюджета на СЕМ и обезпечаването му с експертен опит и ресурси

Съветът за електронни медии е обезпокоен от запазващата се тенденция за ограничаване от страна на изпълнителната и законодателната власт на средствата, предоставени по бюджета на регулатора.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. (обн. в ДВ, бр. 26 от 27.03.2025 г., в сила от 01.01.2025 г.), бюджетът на Съвета е в размер на 3 445 800 лв. Той включва разходи за персонал: 2 604 100 лв.; разходи за издръжка 631 700 лв., капиталови разходи 210 000 лв.

При подготовката на бюджет 2025 от страна на регулатора е заявен недостиг на средства в размер на почти 1 000 000 лв., но Министерство на финансите не възприе подход за планирането и отпускането им.

Тук следва да се отбележи, че на база бюджет 2024, средствата за персонал са увеличени едва с 5 на сто (заедно с всички останали институции на бюджетна издръжка), а средствата за издръжка са намалени с 10 на сто.

След увеличение на заплатите на служителите в администрацията през април 2025 г., средната работна заплата е 2218 лв. (1134,02 EUR), при средна заплата за град София по данни на Националния статистически институт за дек. 2024 г. – 3388 лв. (1733 EUR).

Към момента администрацията на регулатора е разпределена в три дирекции.

Дирекция „Лицензионни, регистрационни, правни режими и международна дейност“ включва 12 щатни бройки, от които към месец април са заети 8 бр. Средната работна заплата в дирекцията е в размер на 2 298 лв. (1174,92 EUR).

Дирекция „Мониторинг и анализи“ включва общо 27 щатни бройки персонал, от които към месец април са заети 22 бр. Средната работна заплата в дирекцията е в размер на 2 014 лв. (1029,72 EUR).

Дирекция „Обща администрация“ включва общо 20 щатни бройки, от които към месец април са заети 16 бр. (в т.ч. 1 бр. по майчинство). Средната работна заплата в дирекцията е в размер на 2 260 лв. (1155,50 EUR).

Ниското заплащане на служителите пречат наемаването на каквито и да било експерти, още по-малко привличането на високо квалифицирани такива, включително по отношение на необходимостта на регулатора за подготовка и подсилване на своя капацитет във връзка с прилагането на Акта за цифровите услуги и най-вече Европейския акт за свободата на медиите.

Безрезултатни са срещите и кореспонденцията, провеждана с изпълнителната власт в лицето на Министерство на финансите и както е подчертавано и в предходни срещи с представители на Европейската комисия, СЕМ остава системно недофинансиран.

Относно избора на председател на Съвета за електронни медии

В рамките на проведената онлайн среща споделихме законодателните рамки относно кворума за вземане на решения от страна на СЕМ.

Като колективен орган, безспорно не по всички въпроси може да се постигне единодушие. Ето защо, законодателят е предвидил изрични изисквания по отношение на необходимото мнозинство при вземане на решения в изпълнение на възложените правомощия.

Тези изисквания са залегнали в чл. 37 от Закона за радиото и телевизията. Принципът е, че всички решения се вземат с обикновено мнозинство от всички членове – т.е. с 3 гласа. Изключения правят решенията за избор и освобождаване на председателя, както и решението за утвърждаване на членове на управителните съвети на двете обществени медии – Българското национално радио и Българската национална телевизия.

Когато не може да се постигне това квалифицирано мнозинство, законът е въвел мерки, така, че да не се блокира дейността, а именно - ако на три поредни заседания в продължение на един месец не се вземе решение, то се взема с обикновено мнозинство. Вземите от мнозинството (с поне 3 гласа) решения са задължителни за всички, вкл. и за тези от членовете, които не са ги подкрепили.

Фигурата на изпълняващия длъжността председател не е прецедент в дейността на регулатора от конституирането му до сега. През годините множество пъти СЕМ се е ръководел именно от временно изпълняващ длъжността. Българският съд е имал възможност да коментира тази правна фигура, като е приемал, че и.д. председателят притежава всички законови правомощия като постоянно действащия. Единствената особеност е времевото ограничение за упражняването им - 1 месец, до избор на председател или както бе възприето през 2024 г. – 6 месеца.

Отново подчертаваме, че нито през 2024 г., нито в първите месеци на 2025 г., този режим на представителство е попречил за изпълнение на функциите на органа. Осъществени са множество фокусирани наблюдения по важни за обществото теми; осъществени са 2 специализирани наблюдения на избори за парламент; осъществен е избор на генерален директор на БНР; осъществени са наблюдения за спазване изискванията на издадени лицензии; удължавани са лицензии за радио- и телевизионна дейност, чиито срок изтича; регистрирани са нови доставчици на линейни услуги и др. Повече за дейността може да бъде намерено и в [Отчета на СЕМ за 2024 г.](#) Този отчет беше приет и от Комисията по културата и медиите при изслушване на СЕМ на 3 април 2025 година.

Наред с всичко това, Съветът за електронни медии избра свой редовен председател с мандат от една година с [Решение № РД-05-44 от 22 април 2025 г.](#)

Относно наличието на капацитет СЕМ да поеме прилагането на Регламент (ЕС) 2024/1083, по-специално да гарантира прилагането на редакционните стандарти и политическата неутралност на обществените медии

СЕМ се подготвя за въвеждането на промените, предвидени в Европейския акт за свободата на медиите, но е от изключителна важност държавата да предвиди допълнително финансиране, свързано с обезпечаване дейностите по прилагането му. За съжаление от страна на компетентните органи не се среща разбиране.

Финансирането на обществените медии продължава да бъде проблем, доколкото е на основата на „час програма“, съгласно действащия закон, и продължава да не се държи сметка за всички възложени дейности по изпълнение на обществената мисия, така както е определена в ЗРТ.

В края на месец март т.г. министърът на културата издаде заповед, с която сформира работна група със задача изготвяне на Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията за привеждане в българското законодателство на разпоредбите на Европейския акт за свободата на медиите. Представители на СЕМ са включени в нея и активно участваха в проведените през април интензивни заседания. Работната група обсъждаше конкретни правила за финансиране на обществени медии, съгласно чл. 5 от ЕАСМ. От май месец групата преустанови дейност поради изтичане срока, определен в заповедта на министъра. СЕМ очаква изменение на заповедта и възобновяване работата ѝ.

Наред с това, в Комисията по културата и медиите в Народното събрание темата за финансирането на двете обществени медии беше повдигната през последния месец, но дебатите са в посока оптимизиране на разходите чрез предприемане на мерки с дискуссионен за обществения интерес резултат, напр.:

- преустановяване безплатния достъп на две от програмите на БНТ, като се прекрати разпространението им чрез мрежи за наземно цифрово радиоразпръскване (DVB-T);

- прекратяване създаването на регионални програми на БНР;
- преустановяване/ закриване на някои от съставите на БНР и др.

Що се отнася до политическата неутралност и редакционните стандарти на двете обществени медии, СЕМ намира, че те са обезпечени и предвидени в Закона за радиото и телевизията и във вътрешните и етични правила на БНР и БНТ.

Съветът проследява спазването им както чрез периодични наблюдения в рамките на надзора, така и чрез 6 месечни публични изслушвания на отчети на генералните директори и УС за цялостната дейност на медиите.

Относно разпределянето на държавните разходи за реклама на доставчиците на медийни услуги и има ли капацитет СЕМ да изготвя годишни доклади като идентифицирате случаи на преференциално третиране или политическо влияние

СЕМ е ограничен по отношение на субектите, върху чиято дейност осъществява надзор – доставчици на медийни услуги по смисъла на Закона за радиото и телевизията. В правомощията му не са предвидени ангажменти за събиране, обработване и анализиране на информация, свързана с държавната реклама. В този смисъл медийният регулатор няма капацитет да поеме тази дейност.

Известно е, че Министерство на култура, съгласно изискванията на Закона за задължителното депозиране на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги, събира ежегодно от широк кръг лица, предоставящи медийни услуги, информация за действителния им собственик, дали той заема публична длъжност, както и за всяко получено финансиране през предходната календарна година, неговия размер и основание, включително данни за лицето, извършило

финансирането. В декларацията, която се подава пред министерството, се посочват всички договори и тяхната стойност, сключени през предходната календарна година с държавни или местни органи или дружества с държавно или общинско участие в капитала, включително в резултат на обществени поръчки, с политически партии, рекламните договори с лица, осъществяващи дейност, подлежаща на регулация, както и договорите, по които е получено финансиране със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове или от други международни финансови институции и донори.

Задължени лица по този нормативен акт са:

- печатни медии – вестници, списания и други периодични издания;
- медии, разпространявани чрез електронни съобщителни мрежи: обществените и търговските електронни медии – лицензираните или регистрираните обществени или търговски доставчици на аудио-визуални медийни услуги или радиоуслуги;
- онлайн новинарските услуги – електронните издания на вестници, списания, информационни агенции и други електронни издания.

Извън горното, в Министерство на правосъдието беше сформирана работна група, в която се търсеха модели за решаване на въпроса с разпределението на държавната реклама. СЕМ участва в нейната дейност.

Съветът е в постоянен контакт и с останалите регулатори по реда на новоучредения Европейски съвет за медийни услуги, като обменя опит и с останалите колеги и проучва най-добрите практики.

Относно избора на генерален директор на Българската национална телевизия

Съветът за електронни медии е имал вече възможност неколkokратно да предоставя информация, че напредък по избор на генерален директор на БНТ не е постигнат поради съдебно оспорване на последната проведена от СЕМ процедура. Важен принцип, свързан с върховенство на правото, е съдебният контрол върху актовете на СЕМ. Именно неприключеното съдебно производство препятства стартиране на нова процедура. Въпросното съдебно производство е на последна инстанция пред Върховния административен съд, който след множество забавяния даде ход на делото и го обяви за решаване.

Независимо от горното СЕМ осъществява постоянен и ефективен надзор върху дейността на обществения доставчик по реда на ЗРТ – чрез мониторинг на съдържанието на програмите на БНТ; чрез мониторинг за спазване на лицензиите; чрез изслушване на периодични отчети за дейността на медията.

Що се отнася до процедурата, по която се осъществява избор на генералните директори на двете обществени медии – БНТ и БНР, Съветът намира, че същата е изцяло в съответствие с чл. 5 от ЕМФА – прозрачна, открита, ефективна, недискриминационна. От своя страна, критериите за лицата, които могат да бъдат избирани за генерални директори са предвидени в самия Закон за радиото и телевизията.

С уважение,

 Invalid signature

X Симона Велева

Д-Р СИМОНА БЕЛЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЕМ

Signed by: SIMONA ZDRAVCHEVA VELEVA-STOYNOVA